

عنوان مقاله:

تبیین مبانی فقهی شهر هوشمند در شهر ایرانی اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه اقتصاد و برنامه ریزی شهری، دوره 3، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

اصغر مولائی - استادیار شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

صدیقه بهرامی - پژوهشگر دوره دکتری شهرسازی اسلامی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اسلامی تبریز، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

در اندیشه اسلامی قواعد فقهی گسترهای به وسعت زندگی فردی و اجتماعی مسلمانان دارد. این قواعد باید و نبایدهایی را برای ابعاد و حوزه‌های مختلف زندگی مسلمانان ارائه می‌دهد که توجه و پایبندی به آن‌ها می‌تواند در سعادت وی موثر واقع شود. از جمله این حوزه‌ها، شهر هوشمند است که با رشد فزاینده فضاهای مجازی و ابزارها و روش‌های هوشمند، شهرها را دگرگون ساخته و محمل فرصت‌ها و تهدیدهای بسیاری است. هدف این پژوهش، مطالعه شهر هوشمند از منظر فقهی و استخراج باید و نبایدهای مربوطه است که با روش تحلیل محتوای متون و استدلال منطقی با رویکردی کیفی و میانرشته‌ای انجام می‌شود. نتایج پژوهش نشان دهنده آن است که حقوق چهارگانه باید در تمامی جنبه‌های واقعی و مجازی شهر رعایت شده و ابزارهای هوشمند علاوه بر لزوم رعایت آن‌ها، در این مسیر می‌تواند مفید واقع شود. قواعد فقهی لاضرر، ضمان، نفی سبیل، حلیت و تراحم مصلحت از مهم‌ترین قواعد فقهی هستند که بیشترین ارتباط را با شهر هوشمند دارند و باید و نبایدهای مهمی را در راستای رعایت حقوق از منظر اسلام برخوردارند. همچنین، در بررسی ارتباط بین این قواعد با مولفه‌های شهر هوشمند، قاعده لاضرر و ولایت حاکم و تراحم مصلحت، قاعده ضمان و نفی سبیل با ابعاد بیشتری در ارتباط است و مصادیق بسیاری از جنبه‌های مختلف شهر هوشمند دارد.

کلمات کلیدی:

حقوق اسلامی، شهر هوشمند، قواعد فقهی، شهر ایرانی اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1492140>

